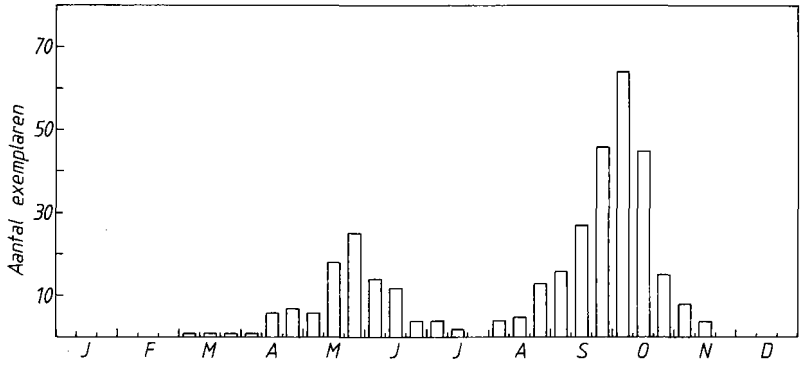

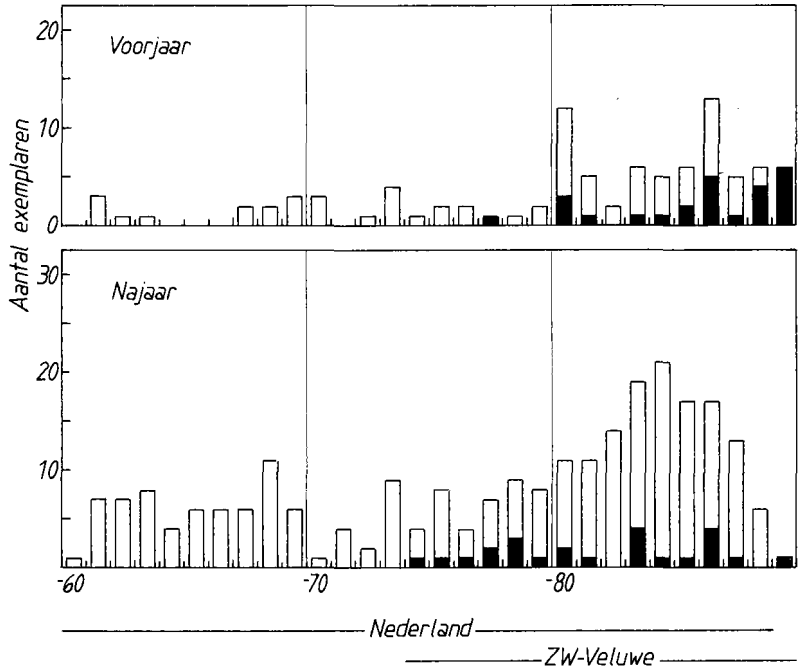

Figuur 1. Seizoenvoorkomen van de Kleine Vliegenvanger per tiendaagse periode in Nederland, gebaseerd op de CDNA-gegevens over 1960-88.

Seasonal occurrence of Red-breasted Flycatchers in The Netherlands, based on published data of the Dutch Rarity Committee (1960-88).

Figuur 2. Jaarlijks voorkomen van de Kleine Vliegenvanger in Nederland (wit: CDNA 1960-88) en op de ZW-Veluwe (zwart: R. G. Bijlsma 1974-89). *Occurrence of Red-breasted Flycatchers in The Netherlands (white: Dutch Rarity Committee 1960-88) and on the SW. Veluwe (black: unpublished data R. G. Bijlsma 1974-89).*

vallen respectievelijk in mei-juni en in september-oktober (figuur 1).

Het aantal voorjaarswaarnemingen is sinds 1960 sterk gegroeid, in het bijzonder vanaf 1980 (figuur 2). Op de ZW-Veluwe werd de soort in april tot en met mei 1974-79 slechts eenmaal waargenomen (op 3405 waarnemingsuren), in dezelfde maanden in 1980-84 zes keer (2483 uren) en in 1985-89 18 keer (1600 uren). Het frequentere optreden van de soort in het voorjaar lijkt daarmee reëel.

In het najaar is de trend minder duidelijk. De waarnemingen op de ZW-Veluwe suggereren een lichte stijging, namelijk negen waarnemingen in augustus tot en met oktober 1974-79 (op 2749 waarnemingsuren), acht exemplaren in 1980-84 (1543 uren) en zeven exemplaren in 1985-89 (1084 uren). Vergeleken met de toename in het voorjaar is deze stijging minimaal. De op het oog sterke

groei van het aantal waarnemingen in het CDNA-materiaal (figuur 2) zou dus het resultaat kunnen zijn van een groei in aantal en kwaliteit van waarnemers. De opleving midden jaren tachtig zou bovendien tijdelijk kunnen zijn.

Een opmerkelijk verschijnsel op de ZW-Veluwe in de jaren tachtig was het blijven hangen van Kleine Vliegenvangers in mei en juni. In 1988 en 1989 werden alle gevolgd vogels langer dan één dag op dezelfde plek waargenomen, sommige zelfs tot 18 dagen. Een zelfde soort trend lijkt het CDNA-materiaal te vertonen. Tot nu toe werden echter op de ZW-Veluwe geen broedgevallen vastgesteld. Dit was wel het geval op de ZO-Veluwe, waar in 1989 bij De Steeg door G. T. M. Derksen een vliegvlug jong werd waargenomen dat werd gevoerd door beide ouders. Deze waarneming is door de districtcoördinator van SOVON op de Ve-

luwe (R. L. Vogel) aanvaard. Een tweede broedgeval zou in 1989 bij Den Haag hebben plaatsgevonden (Kooij 1989). In het verleden zijn diverse malen broedgevallen van Kleine Vliegenvangers geclaimd (Tekke 1967, De Gelder 1983, Taapken 1983), waarover echter minder documentatie beschikbaar is. Met de huidige toeneming van voorjaarswaarnemingen van al dan niet uitgekleurde mannetjes lijkt de tijd niet ver dat de Kleine Vliegenvanger definitief zijn intrede doet als broedvogel in opgaand loofbos of dito gemengd bos in Nederland. Dus: let op de heldere vliegenvangerachtige zang met fitisafloop!

Summary *Increase of Red-breasted Flycatcher Ficedula parva?*

The Red-breasted Flycatcher is a migrant in The Netherlands from March to the middle of July ($N = 70$, 1960-88) and from August to the middle of November ($N = 224$, 1960-88) (fig. 1). On the SW. Veluwe, where the intensity of field work is exactly known over 1974-89, this species was observed once in April-May 1974-79 (3405 observation hours), six times in April-May 1980-84 (2483 hours) and 18 times in April-May 1985-89 (1600

hours). The increase in number of spring observations is therefore reliable. In the 1980s, it was found that singing males increasingly stayed for some days or went to suitable breeding habitat. First breeding was proved near De Steeg ($52^{\circ}02'N$, $10^{\circ}18'E$) in 1989, and probably also near The Hague in 1989 ($52^{\circ}05'N$, $4^{\circ}16'E$). It is thought that the increase in the number of observations in autumn is mainly an artefact of the number of observers.

Literatuur

- DE GELDER A. 1983. Broedgeval Kleine Vliegenvanger op het landgoed Elswoude. Vogeljaar 31: 201.
KOOIJ W. 1989. Kleine Vliegenvanger broedt in Haagse Bos. Wulp 20 (3): 3, 18.
TAAPKEN J. 1983. Kleine Vliegenvanger broedde in Hengelo (O). Vogeljaar 31: 201.
TEKKE M. J. 1967. Broedgeval van de Kleine Vliegenvanger (*Ficedula parva*) in Nederland. Limosa 40: 186-187.

Rob G. Bijlsma, Doldersummerweg 5, 7983 LD Wapse.

Rob Lensink, Klarendalseweg 336, 6822 GP Arnhem.